

REVISIÓ DE L'ÚLTIM LLIBRE DE JAUME PÉREZ MUNTANER, CENTRAT EN LES SEUES VIVÈNCIES ÍNTIMES

«MÀSCARES»

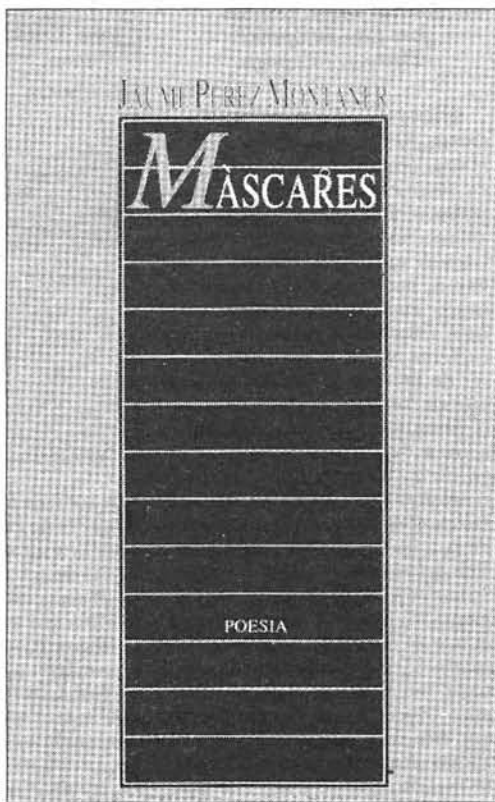
Francesc Calafat

«Màscares».
Jaume Pérez Muntaner.
Edicions Alfons el Magnànim,
1992.

El títol del nou llibre de Jaume Pérez Muntaner, *Màscares*, és ben suggerent, i té el valor de situar-nos de colp i volta en el centre del pensament de l'autor. És una antesala ambigua que evoca tant la idea segons la qual la imatge que projecta la literatura sempre amaga racons recòndits del poeta com la sensació que donar forma a les emocions sempre suposa una disfressa: «La forma és una màscara, però sense forma res no es pot donar ni prendre d'ànima a ànima», com escrigué Hofmannsthal. D'altra banda, també pot fer referència tant al fet que l'emoció personal sempre va entreteixida amb el patró d'altres veus, mites i símbols com a l'ús de la màscara per accentuar una imatge, que, poema a poema, revelarà els plecs i matisos de la personalitat del seu creador. Tot plegat, totes aquestes idees es complementen i s'integren en el llibre. En aquest sentit, l'autor ha escrit «tot és, al capdavant, només un prisma, un resum de memòries trencades o són potser màscares que amaguen als meus ulls les infinites fronteres del silenci».

Pérez Muntaner, en *Adveniment de l'odi*, tractava l'arrelament a la seua terra a través de

la vivència personal i col·lectiva, temàtica que prenia en *Museu de cendres* un to desencisat. En *L'heura del desig*, tot i mantenir constants anteriors, es decanta cap a una línia més íntima i lírica, que continua en el llibre que ara comentem. Així, és ben significatiu el primer poema *Memòria de Niòbide*, que simbolitza la mort, el soterrament de l'etapa anterior per la impossibilitat de veure acomplert el seu projecte cívic, ja que viu en temps de «naufragis i roses / tristament desfollades». Resta, doncs, «l'odi i el record, desesma i descoratge / entre llargs corredors i finestres fingides». Per això, ara l'alé poètic es mou en la intimitat del jo i de les coses més estimades, en els moments intensos que serveixen per a l'evocació lírica i la reflexió so-

Memòria, amor, reflexió, eixos del llibre.

bre del silenci, la mort, el pas del temps, els dubtes, el desig, la derrota...
La memòria, un dels temes que donen unitat al llibre, no sols es limita a l'àmbit personal, sinó que té un abast més gene-

ral, històric, i infundeix els poemes d'una consciència lúcida sobre el «dolor sobre les coses» i la buidor dels dies, amb un to dolgut i una imaginèria nocturna i destructiva. No obstant això, l'autor s'esforça per no convertir el record en nostàlgia, per no rendir-se als «records impossibles», tot i que desitja de vegades amagar-los als «racons de l'oblit» i bastir, encara que siga il·lusòriament, amb «el crit adormit», algun «somni enamorat».

En la segona secció, *Nadja*, a través de la remembrança de l'amant de Breton Pérez Muntaner elabora una poesia amorosa i de reflexió sobre el quefer poètic. Davant d'un llenguatge gastat i automatitzat, que fa inassolible el seu significat, defensa una concepció demíurgica del llenguatge per tal d'extraure el màxim rendiment possible. El seu estil, com és habitual en ell, cercarà la condensació i els símbols, trets fonamentalment de la natura. En la darrera part, els poemes d'«El riu-el jardí», variacions sobre poemes àrabs i de Josep Palacios, tanquem esplèndidament el llibre.

Màscares, comptat i debatut, és el resultat d'una evolució literària i personal, una manifestació constant d'un saber fer que es palesa en un control de recursos i possibilitats que es conjuminen en un tot únic d'una alta complexió i maduresa.

P